

УДК 327

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.60.32>

МІЖПАРЛАМЕНТСЬКІ ЗВ'ЯЗКИ ЄВРОПАРЛАМЕНТУ І ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ЯК ВИМІР ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ УКРАЇНИ

Ірина Дудко

*Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби
вул. Академіка Ромоданова, 12/2, 04050, м. Київ, Україна*

Стаття присвячена розгляду міжпарламентських зв'язків Верховної Ради України і Європарламенту як сфери відносин України і ЄС в аспекті реалізації євроінтеграційного курсу України. Відзначається вагомість міжпарламентських зв'язків сторін, що забезпечує законодавчу базу євроінтеграційного курсу України, формує платформу реального входження України в політичний, безпековий, соціально-економічний простір ЄС

Стаття спрямована на аналіз базових документів, які визначають формат і напрями міжпарламентського співробітництва України і ЄС; основних напрямів співробітництва сторін в контексті євроінтеграційного курсу України; рівня здобутків міжпарламентського співробітництва ВР України і Європарламенту з окресленням напрямів покращення дипломатичної діяльності України.

Серед напрямів спеціальної уваги – комунікаційний процес всіх рівнів діяльності суб'єктів парламентської діяльності – від офіційних зустрічей керівних осіб обох парламентів до контактів європарламентарів – виразників публічної дипломатії; політичні зв'язки політичних партій Верховної Ради України і політичних груп Європарламенту; взаємозв'язки Верховної Ради України і Європарламенту в аспекті підтримки демократичних реформ в Україні.

Доводиться, що міжпарламентські зв'язки по лінії ЄС – Україна, виявляють себе в якості вагомого ресурсу підтримки стійкості українського суспільства та його спроможності протистояти агресору, а також реалізації євроінтеграційних орієнтирів як стратегічного напрямку народу і суспільства України. Удосконалення цих зв'язків на перспективу передбачає поширення формату взаємовідносин, де на особливе значення заслуговує адаптація досвіду Європарламенту на рівні ВР України в аспекті масштабності зв'язків парламенту з іншими парламентськими і міжпарламентськими інституціями; публічності прийняття рішень з урахуванням відносин законодавчих і виконавчих структур ЄС, механізмів орієнтованості структур ЄС на інтереси громадян Євросоюзу.

Ключові слова: Європарламент, Верховна Рада України, міжпарламентські зв'язки, євроінтеграційний курс України.

Міжпарламентські зв'язки Верховної Ради України і Європарламенту посідають особливе місце в системі реалізації євроінтеграційних орієнтирів України. Варто відзначити, що саме парламентські структури Європейського Союзу і України є тими законодавчими органами, що визначили правові засади євроінтеграційного курсу країни через ратифікацію таких засадничих документів, як Угода про партнерство та співпрацю від 14 червня 1994 року (УПС), що започаткувала взаємодію сторін з широкого кола політичних, торговельно-економічних і гуманітарних питань, а також – з урахуванням тенденцій новітнього історичного періоду – Угода про асоціацію між Україною і ЄС, одночасно ратифікована обома сторонами в режимі телемосту 16 вересня 2014 [1]. Європарламент став платформою обговорення питання щодо надання Україні статусу кандидата на членство в ЄС на початку березня 2022 року після початку широкомасштабної агресії РФ, що визначило відповідні рішення на рівні Єврокомісії і, остаточно, Європейської Ради як

перспективи і реального шляху початку переговорного процесу щодо досягнення Україною повноправного членства в Об'єднанні. Крім того Європарламент був і залишається платформою обговорення питання щодо всебічної допомоги Україні в умовах російсько-української війни, визначення перспектив справедливого миру і надання гарантій безпеки для України як складових її євроінтеграційного курсу.

Зазначене визначає актуальність проблематики міжпарламентських зв'язків в системі наукових досліджень як платформи політичної практики сторін. Вагомим фактором на підтвердження окресленого стає й відсутність відповідних напрацювань у вітчизняному науковому полі, за виключенням декількох публікацій українських науковців, які відображають загальні проблеми міжпарламентської дипломатії з відображенням діяльності у цій сфері Верховної Ради України [2–6] або, з іншої сторони – напрацювань іноземних авторів, які спрямовують свої зусилля на розгляд специфіки дипломатичної діяльності Європарламенту [7–9].

Метою статті є визначення основних напрямів і форм міжпарламентського співробітництва Верховної Ради України і Європарламенту у вимірі сприяння процесу реалізації євроінтеграційного курсу України. Відповідно до мети окреслені завдання дослідження:

1) проаналізувати базові документи, які визначають формат і напрями міжпарламентського співробітництва України і ЄС;

2) визначити сутнісний зміст основних напрямів співробітництва сторін в контексті євроінтеграційного курсу України;

3) виявити рівень здобутків міжпарламентського співробітництва ВР України і Європарламенту з окресленням напрямів покращення дипломатичної діяльності України.

Реалізація поставленої мети і завдань роботи передбачає використання наступних методів дослідження: системного, що передбачає розгляд міжпарламентського співробітництва як системи взаємопов'язаних чинників – базисних політичних документів і відповідної практики відносин ВР України і Європарламенту; ретроспективного, спрямованого на аналіз певної ретроспективи розвитку відносин сторін; політичного аналізу, що визначає спрямування і вагомість міжпарламентського співробітництва України і ЄС.

Так, розгляд сформованої практики міжпарламентських зв'язків Верховної Ради України і Європарламенту дозволяє сприймати даний вимір відносин як платформи налагодження взаєморозуміння сторін, визначення проблемних аспектів інтеграційного розвитку Євросоюзу, забезпечення шляхів входження України в європейський політичний і соціально-економічний простір. Серед напрямів зазначеного:

– Зустрічі і комунікаційний процес на всіх рівнях діяльності суб'єктів парламентської діяльності – від офіційних зустрічей керівних осіб від обох парламентів до контактів європарламентарів – виразників публічної дипломатії. Особливого значення в аспекті підтримки євроінтеграційного курсу України від початку широкомасштабної агресії РФ набули, зокрема, зустрічі Президента України В. Зеленського, Голови ВР України Р. Стефанчука і Президента Європарламенту Р. Меццолі, які сприяли підтримці заявки України на вступ до ЄС за пришивдченою процедурою [10].

– Налагодження й підтримка партійно-політичних зв'язків між політичними групами Європарламенту (сформованими за ідеологічною ознакою загальноєвропейських політичних партій) і політичними фракціями ВР України (як представниками парламентських партій України). Виміром такої взаємодії (на прикладі асоційованого членства від 2023 року української партії «Європейська солідарність» в Європейській народній партії як найбільшого міжпартійного об'єднання ЄС) є лобювання інтересів України як в аспекті євроінтеграції, так й інших життєвоважливих інтересів країни [11].

– Міжпарламентське співробітництво, націлене на підтримку дієспроможності органів влади та розвиток демократії в Україні як основи єдності українського суспільства в умовах курсу на євроінтеграцію. Платформою співробітництва у зазначеному напрямі став Меморандум про взаєморозуміння між ВРУ та Європарламентом про спільні рамки парламентської підтримки та підвищення інституційної спроможності [12], ініційований у 2015 р. як потужний символ єдності з Україною після Революції Гідності на Майдані та підтримки її історичного шляху до ЄС.

Меморандум послідовно підтримали три голови Європарламенту та три спікери ВРУ із внесенням змін до документа відповідно до потреб інтеграційного процесу України в умовах змін і викликів нового часу. Останнє затвердження документа відбулося в межах дипломатичної зустрічі Голови ВРУ Р. Стефанчука і Президентки Європарламенту Р. Мецолі в листопаді 2023 р. Цей документ заклав підвалини цілеспрямованої підтримки парламентської демократії в контексті відновлення України та процесу вступу до ЄС. Меморандум наголосив на важливості спільних заходів щодо відновлення та реформ в Україні. Сторони домовилися про тісну співпрацю у сферах стандартів парламентаризму, законотворчої діяльності, контролю й прозорості, сприяючи взаємодії між депутатами Українського та Європейського парламентів.

Зазначене значною мірою відображає напрями стверджених міжпарламентських зв'язків України і ЄС з урахуванням усіх напрямів функціональної спроможності сторін. З огляду, зокрема, на дипломатичні орієнтири Європарламенту, що знаходили підтримку і сприяли демократичним перетворенням в Україні, – це моніторингове спостереження за виборчим процесом, сприяння модернізаційним змінам органів представницької влади, підтримка зусиль щодо відновлення територіальної цілісності України тощо. Як приклад, участь європарламентарів як членів офіційних делегацій спостерігачів за президентськими 2014, 2019 рр. [13; 14] та парламентськими 2014 і 2019 рр. [15; 16] виборами в Україні з метою підтвердження їх демократичності та, відповідно, легітимізації світовою спільнотою. В умовах російської агресії проти України це стало фундаментальною платформою підтримки українських урядових структур на організацію спротиву агресору та боротьби за незалежність України.

Інший напрям – це сприяння демократії шляхом підтримки інституційної спроможності парламенту та органів місцевого самоврядування в Україні. Європарламент, зокрема, взяв активну участь у розробці «Доповіді та Дорожньої карти» щодо процесу парламентської реформи, яка розпочалась в 2016 р. і була спрямована на широкий спектр модернізаційних перетворень, а саме: забезпечення ефективного виконання конституційних функцій ВРУ (законодавчої, контролюючої та представницької); підвищення якості українського парламентаризму; підвищення прозорості, передбачуваності, ефективності та відкритості процесу роботи ВРУ [17]. Тоді ж ВРУ ухвалила відповідну постанову, у якій рекомендації місії Європарламенту було визнано основою подальших змін [18]

Упродовж років обидва парламенти зосереджувалися на впровадженні «Доповіді та Дорожньої карти щодо внутрішньої реформи та нарощування потенціалу Верховної Ради України», що базується на Місії Європарламенту з оцінки потреб до ВРУ [19]. Так, визнаючи необхідність підтримати Україну на шляху до демократичних реформ і заради подолання суспільної роз'єднаності, Європарламент погодився надати посередництво та сприяти діалогу між основними політичними партіями у ВРУ. Цей процес посередництва був зосереджений на досягненні консенсусу щодо інституційних реформ, висвітлених у «Доповіді та Дорожній карті», та набув форми нового інструменту посередництва Європарламенту, відомого як Діалог Жана Моне задля миру та демократії.

Загалом, Діалог Жана Моне задля миру та демократії – це інструмент, який розробив Європарламент у сфері парламентського посередництва та діалогу. Завдяки Діалогу Жана Моне Європарламент посилює здатність політичних лідерів розвивати справжній міжпартійний діалог і будувати консенсус, необхідний для формування демократичної парламентської культури та довіри [20]. З часів першого Діалогу Жана Моне з ВРУ (жовтень 2016 р.) до травня 2023 р. відбулося вісім раундів діалогу, які стосувалися широкого кола питань від статусу та прав опозиції до реформ структури комітетів, а також електронного голосування. Діалог Жана Моне доповнює зусилля Європарламенту щодо розробки далекосяжної програми нарощування потенціалу ВРУ та сприяє процесу інституційних реформ. Він також забезпечує платформу для лідерів фракцій для пошуку консенсусу щодо пріоритетів національної політики [21].

Варто визнати й залучення Європарламенту до низки інших проєктів, орієнтованих у широкому вимірі на вдосконалення законодавчого процесу та сприяння демократії в Україні. Зокрема, він є співучасником Спільного проєкту ЄС та Ради Європи під назвою: «ЄС та Рада Європи працюють разом для зміцнення захисту прав людини в Україні», що складається з трьох компонентів:

1. Спільна робота ЄС та Ради Європи для підтримки свободи медіа в Україні.
2. ЄС та Рада Європи працюють разом над зміцненням спроможності Омбудсмена захищати права людини.
3. ЄС та Рада Європи працюють разом для підтримки пенітенціарної реформи в Україні.

Метою цього проєкту є підтримка приведення національного законодавства та практики в Україні у сферах свободи ЗМІ та захисту прав людини у відповідність із європейськими стандартами, що формують змістову частину Плану дій Ради Європи для України на 2018–2021 роки, а також Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, ратифіковану у вересні 2014 р. [22].

Додамо до вищевикладеного у форматі дипломатичної місії Європарламенту й вагомість такого надзвичайно важливого напрямку її реалізації, як підтримка суверенітету і територіальної цілісності України. Так, Європарламент посів тверду союзницьку позицію щодо України від початку збройної агресії рф, приймаючи рішення на користь всебічної підтримки країни – як у форматі політики санкцій, так і економічної, матеріально-технічної, фінансової, військової, гуманітарної допомоги. Особливої ваги набула й підтримка євроінтеграційної політики України. Європарламент у взаємозв'язку з українською владою та українським парламентом по суті сформував євроінтеграційну траєкторію України, що стало складовою загальної підтримки України в умовах протистояння агресору.

Так, безпрецедентно важливого значення для України в умовах широкомасштабної агресії рф набуло позачергове засідання Європарламенту від 1 березня 2022 р., який у відповідній резолюції «закликав інституції ЄС працювати над наданням Україні статусу кандидата на членство в ЄС відповідно до статті 49 Договору про Європейський Союз» [23]. Йдеться, по суті про підтримку Європарламентом заявки України на вступ до ЄС. Цьому передувало відеозвернення Президента України В. Зеленського від 28 лютого 2022 р. щодо невідкладного приєднання України до ЄС за новою спеціальною процедурою [24].

17 червня 2022 р. Європейська комісія оприлюднила позитивний висновок щодо заявки на членство в ЄС.

23 червня 2022 р. лідери 27 країн-членів ЄС на рівні Європейської ради прийняли рішення щодо надання Україні статусу кандидата щодо членства в ЄС. Рада запропонувала Європейській комісії звітувати про виконання умов, зазначених у висновку Комісії щодо

заявки на членство [25]. У листопаді 2023 р. Європейська комісія видала рекомендацію щодо переговорів з Україною про вступ до ЄС, які розпочались в грудні 2023 р. та набули поширеного формату упродовж 2024 року.

Важливо додати й послідовність Європарламенту щодо надання Україні всебічної допомоги, що визначило відповідні рішення ЄС в цьому контексті. За існуючими офіційними даними, за останні три роки від початку широкомасштабної агресії рф Україні було виділено близько 267 млрд євро допомоги, що становить понад 80 млрд євро на рік. Із цієї суми близько 130 млрд євро (49%) було виділено у вигляді військової допомоги, 118 млрд євро (44%) – у вигляді фінансової підтримки і 19 млрд євро (7%) – у вигляді гуманітарної допомоги [26],

Особливого значення набула й дипломатична підтримка України з боку Європарламенту, спрямована на ізоляцію рф та підтримку антиросійської коаліції на міжнародній арені. 23 листопада 2022 р. Європарламент ухвалив резолюцію, в якій підкреслювалося, що навмисні напади та звірства, вчинені російськими військами проти мирних жителів в Україні, руйнування цивільної інфраструктури й інші грубі порушення міжнародного і гуманітарного права є терористичними актами та воєнними злочинами. У світлі цього рф визнана в документі державою-спонсором тероризму і державою, яка «застосовує засоби тероризму». Європарламент закликав ЄС та його держави-члени «вжити заходів для ініціювання всеосяжної міжнародної ізоляції рф; ... до подальшого скорочення дипломатичних відносин з рф та до зведення контактів з її офіційними представниками на всіх рівнях до абсолютно необхідного мінімуму» [27]. Це стало потужним імпульсом формування позицій міжнародної спільноти на підтримку України та протидії агресивним діям рф.

Дипломатія Європарламенту, як і міжпарламентські зв'язки по лінії ЄС – Україна, виявляють себе, таким чином, як вагомий ресурс підтримки стійкості українського суспільства та його спроможності протистояти агресору, а також реалізації євроінтеграційних орієнтирів як стратегічного напрямку народу і суспільства України. Удосконалення цих зв'язків на перспективу передбачає поширення формату взаємовідносин, де на особливе значення заслуговує адаптація досвіду Європарламенту на рівні ВР України в аспекті масштабності зв'язків парламенту з іншими парламентськими і міжпарламентськими інституціями; публічності прийняття рішень з урахуванням відносин законодавчих і виконавчих структур ЄС, механізмів орієнтованості структур ЄС на інтереси громадян Євросоюзу.

В цілому розвиток міжпарламентських зв'язків довів свою дієвість як у вимірі політичної платформи взаємовідносин ЄС і України, так і у вимірі наближення українського суспільства до ціннісних орієнтирів європейської спільноти, де головним залишається збереження демократії, стабільність соціально-економічного розвитку, гарантованість національної безпеки і суверенітету країни. Поглиблення відносин по лінії Європарламент – Верховна Рада України – це не тільки лобіювання тих інтересів, які становлять здатність реалізації завдань євроінтеграційного процесу України, а й формування подальшого поступального розвитку країни в межах Європейського Союзу як рівноправного члена, здатного бути носієм кращих здобутків перспектив інтеграційного процесу Європи.

Список використаної літератури

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Документ 984_011, поточна редакція – Редакція від 30.11.2023, підстава – 845_003-23, 845_004-23. ULR: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page#Text

2. Дудко, І. До питання про дипломатію і міжпарламентські зв'язки Верховної Ради України в умовах широкомасштабної агресії РФ. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. Студії*. 2022. № 42. С. 212–219. URL: <https://doi.org/10.30970/PPS.2022.42.27>
3. Камінська, Н. В., Ковальов, А. В. Парламентська дипломатія в європейському та азійському регіонах: міжнародно-правова основа та порівняльний аналіз. *Journal «ScienceRise: Juridical Science»*. 2024. № 2 (28). С. 55–60. URL: <https://doi.org/10.15587/2523-4153.2024.309060>
4. Лікарчук, Д. С., Карасаєв, С. У. Міжпарламентське співробітництво: принципи, виклики та перспективи. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*, 2024. № 13. С. 117–128. URL: <https://doi.org/10.31866/2616-745X.13.2024.306870>
5. Пацкан В. Міжпарламентське співробітництво Верховної Ради України та його роль у забезпечення прав і свобод людини і громадянина. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2014. № 6. С. 144–151. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2014_4_17
6. Сербогін В. О. Міжпарламентське співробітництво: поняття, ознаки, принципи. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. 2017. № 23. С. 46–50. URL: [file:///C:/Users/admin/Downloads/9679-Article%20Text-19163-1-10-20171121%20\(6\).pdf](file:///C:/Users/admin/Downloads/9679-Article%20Text-19163-1-10-20171121%20(6).pdf)
7. Connecting parliamentary and executive diplomacy at EU and Member State level. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642211/EPRS_BRI\(2019\)642211_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642211/EPRS_BRI(2019)642211_EN.pdf)
8. Raube K., Wouters J., Müftüler-Baç M. Introduction: a world of parliamentary relations? Parliamentary cooperation and diplomacy in EU external relations. *Parliamentary Cooperation and Diplomacy in EU External Relations , An Essential Companion, Leuven Global Governance series* / ed. by K. Raube, M. Müftüler-Baç J. Wouters, May 2019. URL: https://www.e-elgar.com/shop/gbp/parliamentary-cooperation-and-diplomacy-in-eu-external-relations-9781786438843.html?srsId=AfmBOooy8hnNRC1H3CSu1oZdWTFc04p-3IZDDCej_qmV-fmclZxUuUTn
9. Immenkamp B., Bentzen N. Parliamentary Diplomacy: Democracy Support at the European Parliament: Dynamics and Transformations. *The European Parliament in Times of EU Crisis* /Ed by O. Costa. Palgrave Macmillan, 2019. 489 p. Pp. 413–437. URL: <https://shs.hal.science/halshs-01917540/>
10. Президент України зустрівся з Президентом Європарламенту Робертою Мецолою у Києві. 2 квітня 2022 року. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-ukrayini-zustrivsyia-z-prezidentom-yevroparlamentu-74025>
11. Політична асамблея ЄНП одноголосно ухвалила Резолюцію на підтримку України, яку вніс лідер «Євросолідарності» Петро Порошенко URL: <https://eurosolidarity.org/2024/11/22/politychna-asambleya-yenp-uhvalyla-rezolyucziyu-na-pidtrymku-ukrayiny-yaku-vnesla-yevropejska-solidarnist/>
12. Меморандум про взаєморозуміння між Верховною Радою України та Європейським Парламентом про спільні рамки парламентської підтримки та підвищення інституційної спроможності. Документ n0002001-15, поточна редакція – Підписання від 03.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0002001-15#Text>
13. Election observation delegation to the presidential elections in Ukraine (25 May 2014): Report by Göran FÄRM, Chair of the Delegation. OSCE, 2019. URL: https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/212623/Election_report_Ukraine_25_May_2014_.pdf
14. Observation of the presidential election in Ukraine (31 March and 21 April 2019): Election observation report. Committee of the Bureau, Doc. 14896, 23.05.2019. URL: <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=27698&lang=en>

15. Observation of the early parliamentary elections in Ukraine(26 October 2014): Election observation report. Committee of the Bureau, Doc. 13641, 17.11.2014. URL: <https://pace.coe.int/en/files/21316/html>
16. Ukraine, Early Parliamentary Elections, 21 July 2019: ODIHR Election Observation Mission Final Report. OSCE, 20.11.2019. URL: <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-early-parliamentary-elections-21-july-2019-odihhr-election-observation-mission>
17. Доповідь та дорожня карта щодо внутрішньої реформи та підвищення інституційної спроможності Верховної Ради України. Підготовлена Місією Європейського парламенту з оцінки потреб під головуванням Пета Кокса, Президента Європейського парламенту 2002–2004. Європейський Парламент. вересень 2015 – лютий 2016. URL: <https://www.europarl.europa.eu/resources/library/media/20160301RES16508/20160301RES16508.pdf>
18. Про заходи з реалізації рекомендацій щодо внутрішньої реформи та підвищення інституційної спроможності Верховної Ради України. Постанова Верховної Ради України від 17.03.2016 № 1035-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1035-19#Text>
19. Місія Європейського Парламенту з оцінки потреб на чолі з Петом Коксом під час візиту до Верховної Ради провела ряд зустрічей, присвячених питанням удосконалення законотворючого процесу. Пресслужба Апарату ВРУ. 08.10.2015 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Povidomlennya/117029.htmlPfufkj>
20. Jean Monnet Dialogues. Global democracy support. *European parliament*. URL: <https://www.europarl.europa.eu/globaldemocracysupport/en/mediation-and-dialogue/jean-monnet-dialogues>
21. За участю керівництва Верховної Ради України увосьме відбулася зустріч у форматі «Діалогу Жана Моне». Прес-служба Апарату ВРУ. 02.05.2023 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Top-novyna/235913.html>
22. European Union and Council of Europe working together to strengthening the protection of human rights in Ukraine. *EU Neighbourseats*. URL: <https://euneighbourseats.eu/projects/eu-project-page/?id=690>
23. European Parliament resolution of 1 March 2022 on the Russian aggression against Ukraine (2022/2564(RSP)). Brussels, 01.03.2022. URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0052_EN.html
24. Стоїмо міцно: звернення Президента України від 28.02.2022. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/videos/stoyimomichno-zvernennya-prezidenta-ukrayini-2057>
25. Україна отримала статус кандидата на членство в ЄС. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ukrayina-otrimala-status-kandidata-na-chlenstvo-v-yes>
26. Європа випередила США за обсягом допомоги Україні за три роки великої війни, – дослідження. URL: <https://texty.org.ua/fragments/114462/yevropa-vyperedyla-ssha-za-ob-tyahom-dopomohy-ukrayini-za-try-roky-vijny-doslidzhennya/>
27. European Parliament resolution of 23 November 2022 on recognising the Russian Federation as a state sponsor of terrorism (2022/2896(RSP)). Strasbourg, 23.11.2022. URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0405_EN.html

INTERPARLIAMENTARY RELATIONS BETWEEN THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE VERKHOVNA RADA OF UKRAINE AS A DIMENSION OF UKRAINE'S EUROPEAN INTEGRATION COURSE

Iryna Dudko

*Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service
Akademika Romodanova str., 12/2, 04050, Kyiv, Ukraine*

The article is dealing with examination of interparliamentary relations between the Verkhovna Rada of Ukraine and the European Parliament as a sphere of Ukraine–EU relations in the context of implementing Ukraine's European integration course. The significance of interparliamentary ties between two sides is emphasized, as they provide the legislative framework for Ukraine's European integration and form a platform for Ukraine's real entry into the political, security, and socio-economic space of the EU.

The article is aimed at analyzing the basic documents that define the format and directions of interparliamentary cooperation between Ukraine and the EU; the essential content of the main areas of cooperation between the sides in the context of Ukraine's European integration course; the achievements of interparliamentary cooperation between the Verkhovna Rada of Ukraine and the European Parliament, with an outline of directions for improving Ukraine's diplomatic activity.

Special attention is given to the communication process at all levels of parliamentary activity – from official meetings of the leadership of both parliaments to contacts between Members of the European Parliament acting as agents of public diplomacy; political ties between political parties of the Verkhovna Rada of Ukraine and political groups of the European Parliament; the interrelations between the Verkhovna Rada of Ukraine and the European Parliament in terms of supporting democratic reforms in Ukraine.

It is argued that interparliamentary relations along the EU–Ukraine axis serve as an important resource for supporting the resilience of Ukrainian society and its ability to resist the aggressor, as well as for advancing the European integration goals as a strategic direction for the Ukrainian people and society. Future improvement of these relations involves expanding the format of interaction, with special emphasis on adapting the European Parliament's experience at the level of the Verkhovna Rada of Ukraine – particularly regarding the scope of parliamentary connections with other parliamentary and interparliamentary institutions; transparency in decision-making, taking into account the relationship between legislative and executive structures of the EU, and the mechanisms by which EU institutions are oriented towards the interests of EU citizens.

Key words: European Parliament, Verkhovna Rada of Ukraine, interparliamentary relations, Ukraine's European integration course.